

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 10.9.2014 r.
COM(2014) 570 final

2010/0208 (COD)

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

stanowiska Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zmiany dyrektywy 2001/18/WE w zakresie umożliwienia państwom członkowskim ograniczenia lub zakazu uprawy organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) na swoim terytorium

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

stanowiska Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zmiany dyrektywy 2001/18/WE w zakresie umożliwienia państwom członkowskim ograniczenia lub zakazu uprawy organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) na swoim terytorium

1. KONTEKST

Data przekazania wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (dokument 2010/0208 COD):	14 lipca 2010 r.
Data wydania opinii przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny:	9 grudnia 2010 r.
Data uchwalenia stanowiska Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu:	5 lipca 2011 r.
Data przekazania zmienionego wniosku:	[*]
Data przyjęcia stanowiska Rady:	23 lipca 2014 r.

- * Komisja nie przygotowała zmienionego wniosku, lecz wyraziła swoją opinię na temat poprawek Parlamentu w dokumencie „Commission Communication on the action taken on opinions and resolutions adopted by Parliament at the July 2011 part-session” [komunikat Komisji dotyczący działań podjętych w sprawie opinii i rezolucji przyjętych przez Parlament w trakcie sesji miesięcznej w lipcu 2011 r.] (dokument SP (2011)8072)), przesłanym Parlamentowi Europejskiemu w dniu 8 września 2011 r.

2. PRZEDMIOT WNIOSKU KOMISJI

Unia Europejska (UE) przyjęła kompleksowe ramy prawne zatwierdzania produktów zawierających organizmy zmodyfikowane genetycznie (GMO) lub uzyskanych na ich bazie. Procedura zatwierdzania obejmuje stosowanie GMO w żywności i w paszach, obróbce przemysłowej i w uprawach, a produktów uzyskanych na ich bazie – w żywności i w paszach.

System zatwierdzania UE ma na celu zapobieżenie niepożądanemu oddziaływaniu GMO na zdrowie ludzi i zwierząt oraz na środowisko, a jednocześnie tworzenie rynku wewnętrznego tych produktów. Dwa akty prawne, a mianowicie dyrektywa 2001/18/WE w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie¹ oraz rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 w sprawie

¹ Dz.U. L 106 z 17.4.2001, s. 1.

genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy², przewidują procedury dopuszczenia GMO do obrotu. Oba te akty ustanawiają oparte na badaniach naukowych standardy oceny potencjalnego ryzyka dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt i dla środowiska, jak również wymogi dotyczące znakowania. Dodatkowo rozporządzenie (WE) nr 1830/2003³ reguluje możliwość śledzenia i etykietowania (znakowania) GMO oraz możliwość śledzenia żywności i paszy produkowanej z GMO.

W marcu 2009 r. Rada odrzuciła wnioski Komisji, w których Komisja zwracała się do Austrii i Węgier o uchylenie ich krajowych środków ochronnych, gdyż według Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) brakowało im uzasadnienia naukowego wymaganego przez prawo UE. W rezultacie grupa 13 państw członkowskich⁴ wezwała Komisję do przygotowania wniosków dających państwom członkowskim swobodę w zakresie decydowania o uprawie GMO⁵.

We wrześniu 2009 r. w politycznych wytycznych dla nowej Komisji przewodniczący Barroso odniósł się do zasady pomocniczości w dziedzinie GMO jako przykładu, że nie zawsze można osiągnąć właściwą równowagę między ramami unijnymi a potrzebą uwzględnienia różnorodnych stanowisk 27 państw członkowskich UE. Zgodnie z tymi wytycznymi powinna istnieć możliwość połączenia unijnego systemu zatwierdzania GMO, opartego na badaniach naukowych, ze swobodą państw członkowskich w zakresie decydowania, czy chcą one zmodyfikowanych genetycznie upraw na swoim terytorium.

Proponowane rozporządzenie odzwierciedla te polityczne wytyczne, wprowadzając do unijnych ram prawnych dotyczących GMO podstawę prawną do ograniczenia lub zakazu przez państwa członkowskie uprawy na całym lub części ich terytorium GMO, które zostały zatwierdzone na szczeblu UE. Te zakazy lub ograniczenia muszą być oparte na podstawach innych niż te objęte oceną ryzyka środowiskowego i ryzyka dla zdrowia w ramach unijnego systemu zatwierdzania.

3. UWAGI DOTYCZĄCE STANOWISKA RADY

3.1. Uwagi ogólne

Wniosek Komisji został przekazany Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w dniu 14 lipca 2010 r. Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 5 lipca 2011 r., popierając główne cele wniosku Komisji z zastrzeżeniem 28 poprawek.

Komisja nie przedstawiła zmienionego wniosku. W dokumencie „Commission Communication on the action taken on opinions and resolutions adopted by Parliament at the July 2011 part-session” [komunikat Komisji dotyczący działań podjętych w sprawie opinii i rezolucji przyjętych przez Parlament w trakcie sesji miesięcznej w lipcu 2011 r.] (dokument SP (2011)8072) przesłanym Parlamentowi Europejskiemu w dniu 8 września 2011 r. Komisja stwierdziła, że może przyjąć w całości, częściowo, co do zasady lub pod warunkiem przerehabrowania, 21 z 28 poprawek, ponieważ uznała, że mogłyby one uściślić lub ulepszyć jej wniosek, oraz że są one zgodne z ogólnymi celami wniosku.

² Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1.

³ Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 24.

⁴ Austria, Bułgaria, Irlandia, Grecja, Cypr, Litwa, Łotwa, Węgry, Luksemburg Malta, Niderlandy, Polska i Słowenia.

⁵ Sprawy te omawiano na posiedzeniach Rady w dniach 2 marca, 23 marca i 25 czerwca 2009 r.

Zarówno przed, jak i po przyjęciu przez Parlament Europejski stanowiska w pierwszym czytaniu toczyły się rozmowy w Radzie w sprawie ustalenia wspólnego stanowiska. W wyniku tych rozmów dnia 12 czerwca 2014 r. przyjęto kwalifikowaną większością głosów porozumienie polityczne w Radzie ds. Środowiska, które stało się podstawą wspólnego stanowiska Rady przyjętego w dniu 23 lipca 2014 r.

Zdaniem Komisji wspólne stanowisko Rady odzwierciedla pierwotne cele wniosku Komisji. Choć wspólne stanowisko różni się pod pewnymi względami od wniosku Komisji, Komisja z satysfakcją przyjmuje fakt, że uwzględniono w nim wszystkie kwestie, które Komisja uznała za istotne, przyjmując swój wniosek.

3.2. Poprawki Parlamentu Europejskiego przyjęte przez Komisję i włączone w całości, w części lub co do zasady do stanowiska Rady w pierwszym czytaniu

- **Motywy**

Komisja przyjmuje **poprawkę 2**, która wyjaśnia *szczególne aspekty zharmonizowanej na poziomie UE oceny ryzyka środowiskowego* wymaganej dyrektywą 2001/18/WE. We wspólnym stanowisku Rady częściowo uwzględniono tę poprawkę w zmienionym **motywie (2)**, wprowadzając ogólne odesłanie do załącznika II do dyrektywy 2001/18/WE.

Komisja przyjmuje poprawkę 11, która podkreśla, ***jak ważne jest, by krajowe środki ograniczające lub zakazujące uprawy GMO nie uniemożliwiały prowadzenia badań biotechnologicznych.*** Poprawka ta została w całości wprowadzona do nowego motywu (15) we wspólnym stanowisku Rady.

Poprawka 44 wzywa do ***przyjęcia zaktualizowanych wytycznych w sprawie oceny ryzyka środowiskowego*** w związku z konkluzjami Rady ds. Środowiska z dnia 4 grudnia 2008 r. W poprawce tej stwierdza się, że wspomniane wytyczne nie powinny opierać się wyłącznie na zasadzie zasadniczej równorzędności lub na koncepcji oceny porównawczej bezpieczeństwa. Tę część poprawki można przyjąć, o ile zostanie ona przeredagowana w taki sposób, aby uściślić, że podstawą prawną oceny ryzyka środowiskowego pozostaje załącznik II do dyrektywy 2001/18/WE. Stanowi on, że „przy określaniu poszczególnych potencjalnych niepożądanych skutków modyfikacji genetycznej pomocne będzie porównanie cech GMO z cechami organizmu niezmodyfikowanego genetycznie uwalnianego lub stosowanego w takich samych warunkach”. Opracowując ocenę ryzyka środowiskowego, należy korzystać z dotychczasowej wiedzy i doświadczenia oraz stosować odpowiedni komparator, aby podkreślić różnice związane z rośliną genetycznie zmodyfikowaną w środowisku przyjmującym. Ponadto wytyczne dotyczące oceny ryzyka opracowane na podstawie protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym z 2012 r. są oparte na podejściu zbieżnym z podejściem stosowanym przez EFSA. Oba te podejścia polegają na stopniowym postępowaniu i na indywidualnym rozpatrywaniu poszczególnych przypadków przy wykorzystaniu analizy porównawczej i obejmują te same siedem obszarów ryzyka. We wspólnym stanowisku Rady częściowo uwzględnia się tę część poprawki 44 w nowym **art. 2** dyrektywy zmieniającej, w którym zobowiązuje się Komisję do przedstawienia sprawozdania z postępów prac na rzecz udzielenia statusu normatywnego wzmocnionym wytycznym Urzędu z 2010 r. w sprawie oceny ryzyka środowiskowego przeprowadzonej dla roślin zmodyfikowanych genetycznie.

- ***Włączenie orientacyjnego wykazu podstaw uzasadniających skorzystanie ze środków opt-out***

Ocena potencjalnego ryzyka dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt i dla środowiska, jakie wiąże się z zamierzonym uwalnianiem GMO, jest w pełni zharmonizowana w załączniku II do dyrektywy 2001/18/WE. Zakres oceny GMO do uprawy obejmuje wszystkie możliwe obszary ryzyka środowiskowego na całym terytorium UE, w tym na poziomie regionalnym lub lokalnym. W ramach tej oceny uwzględnia się na przykład inwazyjność lub trwałość rośliny zmodyfikowanej genetycznie, możliwość krzyżowania z roślinami uprawnymi lub dziko rosnącymi w danym kraju, zachowanie różnorodności biologicznej i utrzymujące się wątpliwości naukowe. GMO można zatwierdzić wyłącznie wtedy, gdy z oceny ryzyka wynika, w szczególności po przeanalizowaniu powyższych elementów, że GMO jest bezpieczny dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz dla środowiska.

Według wniosku Komisji środki państw członkowskich, które ograniczają lub zakazują uprawy GMO na podstawie tego wniosku (tzw. środki opt-out), muszą być oparte na podstawach innych niż te związane z oceną niekorzystnych skutków dla zdrowia i środowiska, jakie mogą powstać na skutek zamierzonego uwolnienia GMO lub wprowadzenia ich do obrotu. Komisja może zatem przyjąć **poprawki 5, 8, 10, 41, 47**, o ile zostaną one przededagowane w taki sposób, aby było jasne, że podstawy podane przez państwa członkowskie w uzasadnieniu środków opt-out nie stoją w sprzeczności z ogólnounijną oceną ryzyka środowiskowego. Wspólne stanowisko Rady wprowadza w zmienionych **motywach (10) i (11)** oraz w nowym **art. 26b ust. 3** zmienionej dyrektywy inną definicję podstawy związanej ze środowiskiem, która zapewnia brak sprzeczności z ogólnounijną oceną ryzyka środowiskowego na poziomie państwa członkowskiego: cele polityki ochrony środowiska odrębne od kwestii ocenianych zgodnie z dyrektywą 2001/18/WE i rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003. Zdaniem Komisji przepis w brzmieniu zaproponowanym przez Radę jest zgodny z celem wniosku. Komisja może zaakceptować podstawy niezwiązane z kwestiami środowiska zaproponowane przez Parlament Europejski albo Radę, gdyż są one zasadniczo podobne co do istoty.

- ***Inne zmiany proponowanego nowego art. 26b zmienionej dyrektywy***

Komisja zgadza się z Parlamentem Europejskim co do tego, jak ważne jest przekazanie podmiotom (w tym plantatorom) w odpowiednim czasie **niezbędnych informacji o jakichkolwiek ograniczeniach lub zakazach** uprawy GMO na terytorium danego państwa członkowskiego, oraz zapewnienie im wystarczającej ilości czasu na dostosowanie się oraz na zakończenie bieżącego sezonu upraw, jeżeli środki dotyczą GMO już zatwierdzonych na poziomie UE (**poprawki 7, 17, 43**). We wspólnym stanowisku Rady uwzględniono te poprawki w nowym **motywie (21)** oraz w nowych **art. 26b ust. 4 i 5, art. 26c ust. 3 i 5** zmienionej dyrektywy (z wyjątkiem obowiązków informacyjnych względem plantatorów).

Komisja zgadza się na dodanie konkretnej wzmianki o tym, jak ważne jest, by krajowe środki były zgodne z **zasadą proporcjonalności** (**poprawka 20**). Poprawka ta została w całości uwzględniona przez Radę w nowym **motywie (13)** oraz w nowym **art. 26b ust. 3** zmienionej dyrektywy.

- **Zmiana innych artykułów dyrektywy 2001/18/WE**

Komisja przyjmuje **poprawkę 26** dotyczącą *wejścia w życie rozporządzenia*. Poprawka ta została w całości uwzględniona we wspólnym stanowisku Rady w nowym **art. 3** dyrektywy zmieniającej.

3.3. **Poprawki Parlamentu Europejskiego odrzucone przez Komisję i włączone w całości, w części lub co do zasady do stanowiska Rady w pierwszym czytaniu**

- **Zmiana innych artykułów dyrektywy 2001/18/WE**

Komisja nie przyjmuje **poprawki 12** zmieniającej art. 22 dyrektywy 2001/18/WE dotyczącej *swobodnego obrotu*, ponieważ wniosek pozwoli państwom członkowskim na ograniczanie wyłącznie uprawy GMO na ich terytorium, nie zaś ograniczanie obrotu lub przywozu zmodyfikowanych genetycznie lub tradycyjnych nasion, żywności i paszy. Komisja zgadza się jednak, że dobrze byłoby jasno stwierdzić, że wniosek nie wpływa na funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Dlatego Komisja akceptuje zmienione przez Radę brzmienie **motywów (13) i (18)** oraz nowego **art. 26b ust. 9 i art. 26c ust. 6** zmienionej dyrektywy dotyczących swobodnego obrotu i przywozu zatwierdzonych GMO we wszystkich państwach członkowskich oraz ich wykorzystywania w państwach członkowskich, które nie ograniczają ani nie zakazują uprawy GMO, oraz nowy **motyw (20)** w zakresie swobodnego obrotu nasionami tradycyjnymi, materiałem rozmnożeniowym roślin oraz materiałem ze zbioru.

3.4. **Poprawki Parlamentu Europejskiego przyjęte przez Komisję w całości, w części lub co do zasady, ale nie włączone do stanowiska Rady w pierwszym czytaniu**

- **Motywy**

Przyjmuje się **poprawkę 4** dotyczącą znaczenia, jakie ma *gromadzenie wyników badań naukowych*.

Komisja przyjmuje **poprawkę 44** dotyczącą tworzenia *rozległej sieci organizacji naukowych* oraz *niezależnych badań* nad potencjalnym ryzykiem związanym z zamierzonym uwolnieniem GMO lub wprowadzeniem ich do obrotu.

- **Zmiany proponowanego nowego art. 26b zmienionej dyrektywy**

Można przyjąć **poprawkę 40**, która doprecyzowuje, iż przed przyjęciem krajowych środków *należy przeanalizować każdy przypadek z osobna*.

Można przyjąć **poprawkę 42**, w której mowa jest o *uprzedniej niezależnej analizie środków krajowych pod względem kosztów i korzyści*, przy uwzględnieniu rozwiązań alternatywnych.

Można przyjąć **poprawkę 19**, która zobowiązuje do poddania środków krajowych *uprzedniej konsultacji społecznej* trwającej nie krócej niż 30 dni.

Komisja jest jednak zdania, że należy ponownie przyjrzeć się adekwatności powyższych poprawek w świetle wspólnego stanowiska Rady, które proponuje przekształcenie rozporządzenia w dyrektywę. Dyrektywa pozostawia bowiem państwom członkowskim wybór form i metod.

- **Zmiana innych artykułów dyrektywy 2001/18/WE**

Komisja przyjmuje co do zasady zmianę art. 26a dyrektywy (**poprawki 6, 14**), polegającą na zobowiązaniu państw członkowskich do ustanowienia **środków dotyczących współlistnienia upraw**, aby uniknąć niezamierzonego występowania GMO na ich terytoriach i na obszarach przygranicznych sąsiednich państw członkowskich, mimo że obowiązujące przepisy nie przewidują takich obowiązków. Można także przyjąć **poprawkę 9**, która podkreśla znaczenie skutecznych **środków zapobiegających skażeniom transgranicznym**. We wspólnym stanowisku Rady także porusza się kwestię środków dotyczących współlistnienia upraw w formie odniesienia, w nowym **motywie (22)**, do zalecenia Komisji z dnia 13 lipca 2010 r., które stanowi nieobowiązujące wytyczne dla państw członkowskich w zakresie opracowania środków dotyczących współlistnienia upraw, w tym na obszarach przygranicznych. Komisja akceptuje motyw w tym brzmieniu, które odzwierciedla obowiązujące przepisy i stanowi wyraz różnicowania stanowisk państw członkowskich w tej kwestii. Komisja chciałaby zauważyć, że zmiana art. 25 dyrektywy, dotycząca **znaczenia udostępniania materiału siewnego do niezależnych badań**, nie ma związku z celami wniosku (**poprawka 13**). Komisja przyjmuje jednak co do zasady tę poprawkę, o ile jest ona zgodna z podstawą prawną aktu.

3.5. **Poprawki Parlamentu Europejskiego odrzucone przez Komisję i niewłączone do stanowiska Rady w pierwszym czytaniu**

- ***Podstawa prawna***

Komisja jest zdania, że podstawą wniosku powinien być art. 114 TFUE, gdyż wniosek zmienia dyrektywę 2001/18/WE, która jest oparta na tym artykule, a także dlatego, że celem wniosku jest zapewnienie sprawniejszego funkcjonowania rynku wewnętrznego, a jednocześnie zagwarantowanie ochrony środowiska, zgodnie z art. 114 ust. 2 TFUE. Nawet gdyby przyjąć **poprawki 8 i 47** Parlamentu Europejskiego, które wprowadzają możliwość zakazu uprawy ze względu na podstawy związane ze środowiskiem, środkiem ciężkości wniosku i dyrektywy w zmienionym brzmieniu pozostałoby sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego. W związku z tym Komisja nie przyjmuje **poprawki 1**.

- ***Motywy***

Celem wniosku Komisji jest **dopuszczenie krajowych ograniczeń lub zakazów opartych na innych podstawach niż ryzyko** uwzględnione w ogólnounijnej ocenie ryzyka środowiskowego. Przy wdrażaniu dyrektywy 2001/18/WE należy brać pod uwagę zasadę ostrożności (zgodnie z motywem 8 tej dyrektywy), ale jest ona nieadekwatna do proponowanego rozporządzenia. W związku z tym Komisja nie przyjmuje **poprawki 46**.

- ***Zmiany proponowanego nowego art. 26b zmienionej dyrektywy***

Poprawka 51 dotyczy **możliwości przyjmowania przez regiony państw członkowskich ograniczeń lub zakazów** obowiązujących na terytoriach tych regionów. Jest to sprawa podziału kompetencji między rządem centralnymi oraz jednostkami regionalnymi lub lokalnymi w obrębie państw członkowskich. Kwestia ta należy do materii prawa konstytucyjnego tych państw i UE nie może w nią ingerować. W związku z tym Komisja nie przyjmuje tej poprawki.

Poprawka 22, która *ogranicza czas trwania środków państw członkowskich do pięciu lat* podczas gdy GMO są zatwierdzane na podstawie prawa UE na okres 10 lat jest niezgodna z celami wniosku, który ma zaoferować państwom członkowskim jak najszerszy zakres solidnych rozwiązań prawnych w zakresie ograniczania lub zakazu uprawy GMO. Poprawka ta nie uwzględnia także tego, że uzasadnieniem środków są względy interesu publicznego, które mogą pozostać niezmienione przez okres pięciu lat. W związku z tym Komisja nie przyjmuje tej poprawki.

Poprawka 23 *skreśla słowo „uzasadnione” w odniesieniu do środków przyjętych przez państwa członkowskie*. Komisja nie akceptuje tego skreślenia, gdyż ograniczenia lub zakazy muszą być dobrze uzasadnione zgodnie z warunkami krajowymi.

- ***Dodanie nowego artykułu do dyrektywy 2001/18/WE***

Poprawka 24, która wprowadza do dyrektywy 2001/18/WE nowy artykuł dotyczący *wymogów w zakresie odpowiedzialności*, nie jest bezpośrednio związana z celem wniosku. Komisja chciałaby przypomnieć, że GMO są objęte dyrektywą 2004/35/WE w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu⁶. W dyrektywie tej uwzględnia się zasadę „zanieczyszczający płaci” zgodnie z Traktatem i z zasadą zrównoważonego rozwoju. Na gruncie obowiązujących przepisów kwestie odpowiedzialności i odszkodowań w związku z sytuacjami objętymi art. 26a dyrektywy 2001/18/WE (np. straty gospodarcze rolników/podmiotów w związku z niezamierzonym występowaniem zatwierdzonych GMO w innych produktach) pozostawione są w kompetencji państw członkowskich, co zostało stwierdzone w zaleceniu Komisji z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie wytycznych w zakresie opracowywania krajowych środków dotyczących współistnienia upraw i mających na celu zapobieżenie niezamierzonemu występowaniu GMO. Pomimo że są przykłady przepisów UE, które określają odpowiedzialność finansową i odszkodowania finansowe w niektórych dziedzinach wchodzących w zakres Traktatów, prawo UE zwykle nie reguluje tych kwestii ze względu na zasadę pomocniczości, a także z uwagi na duże różnice między przepisami prawa cywilnego i karnego w poszczególnych państwach członkowskich. Komisja popiera wprowadzanie przez państwa członkowskie przepisów, które ustanawiają systemy odszkodowań za straty gospodarcze spowodowane przypadkowym występowaniem zatwierdzonych GMO. Niezbędne jest jednak doprecyzowanie obecnego brzmienia poprawki, ponieważ pomieszano w niej kwestie związane z odpowiedzialnością i odszkodowaniem. Nie można więc przyjąć tej poprawki w takiej formie.

3.6. Nowe przepisy wprowadzone przez Radę

- ***Dyrektywa zamiast rozporządzenia***

Wspólne stanowisko Rady przekształca proponowane rozporządzenie w dyrektywę zgodnie z zasadą prawną paralelizmu formalnego. Komisja pragnie zauważyć, że jej wniosek jest aktem nietypowym, który nie nakłada bezpośrednich obowiązków na strony trzecie (zwykle nakładanych w drodze rozporządzeń) ani nie określa rezultatu, który mają osiągnąć państwa

⁶ Zob. punkt 11 załącznika III do dyrektywy 2004/35/WE.

członkowskie (co zwykle jest przedmiotem dyrektywy). Wniosek ten umożliwia tylko podjęcie działań państwom członkowskim, które są tym zainteresowane. W tych okolicznościach Komisja uważa, że można dopuścić zastosowanie zasady paralelizmu formalnego, tj. zmianę dyrektywy 2001/18/WE w drodze dyrektywy.

- ***Ograniczenie zakresu geograficznego wniosku (etap 1)***

We wspólnym stanowisku Rady ustanowiono procedurę złożoną z dwóch kolejnych etapów, która umożliwia państwom członkowskim ograniczenie lub zakazanie uprawy GMO:

Po pierwsze, we wspólnym stanowisku Rady przewiduje się w **nowym art. 26b ust. 1 i 2** zmienionej dyrektywy, że państwa członkowskie, które chcą ograniczyć uprawę GMO lub jej zakazać na części lub całości swojego terytorium, muszą poprosić wnioskodawcę, za pośrednictwem Komisji, o wyłączenie swojego terytorium z zakresu wniosku w odniesieniu do uprawy (tzw. etap 1). Po drugie, we wspólnym stanowisku Rady przewiduje się w **nowym art. 26b ust. 3** zmienionej dyrektywy, że w przypadku wyraźnej odmowy wnioskodawcy w etapie 1, państwo członkowskie może przyjąć środki ograniczające lub zakazujące uprawy danego GMO po jego zatwierdzeniu (tzw. etap 2 lub środki opt-out) w oparciu o wykaz podstaw innych niż uwzględnione w ocenie ryzyka środowiskowego. Jest to zgodne z pierwotnym wnioskiem.

Komisja akceptuje wspólne stanowisko Rady wprowadzające procedurę złożoną z dwóch kolejnych etapów (w chwili określenia zakresu wniosku przez wnioskodawcę oraz po zatwierdzeniu GMO), która umożliwia państwom członkowskim ograniczenie lub zakazanie uprawy GMO. Propozycja ta rozszerza bowiem zakres narzędzi pozwalających na wprowadzenie takich ograniczeń lub zakazu i utrzymuje prawo państw członkowskich do decydowania w sprawie upraw GMO w oparciu o względy interesu publicznego niezależnie od stanowiska wnioskodawcy lub posiadacza zatwierdzenia. Ponadto termin złożenia wniosku o ograniczenie zakresu geograficznego w etapie 1 (nie później niż 30 dni po wydaniu opinii naukowej EFSA) pozostawia państwom członkowskim wystarczająco dużo czasu na podjęcie decyzji, czy chcą skorzystać z tej możliwości, ponieważ mogą złożyć taki wniosek w dowolnym momencie procesu oceny ryzyka przez EFSA, który może trwać od kilku miesięcy do kilku lat.

- ***Procedury, których należy dochować przed przyjęciem środków opt-out***

We wspólnym stanowisku Rady przewiduje się w **nowym art. 26b ust. 4** zmienionej dyrektywy, że państwa członkowskie, które zamierzają przyjąć środek lub środki opt-out po zatwierdzeniu GMO (etap 2), najpierw przekazują projekt tego środka Komisji, która będzie miała 75 dni na zgłoszenie uwag, jeżeli uzna to za stosowne. W tym okresie państwo członkowskie nie przyjmuje ani nie wdraża tych środków. Po upływie 75-dniowego okresu zawieszenia dane państwo członkowskie może przyjąć środek (środki) w ich pierwotnym brzmieniu albo ze zmianami uwzględniającymi uwagi Komisji. Komisja przyjmuje tę poprawkę we wspólnym stanowisku Rady, gdyż jest ona zgodna z proponowanym podejściem Komisji.

- ***2-letni termin przyjęcia środków opt-out***

We wspólnym stanowisku Rady przewiduje się w **zmienionym motywie (14) i w nowym art. 26b ust. 4** zmienionej dyrektywy, że państwa członkowskie przyjmują środki opt-out nie później niż 2 lata od daty wydania zezwolenia/zatwierdzenia GMO. Komisja akceptuje ten przepis, który ma na celu dać podmiotom (w tym rolnikom) większą przewidywalność środków opt-out przyjmowanych przez państwa członkowskie i zwiększyć widoczność tych środków.

- ***Środki przejściowe***

We wspólnym stanowisku Rady przewiduje się w **motywie (21) i w nowym art. 26c** zmienionej dyrektywy 6-miesięczny środek przejściowy, który pozwala państwu członkowskiemu na stosowanie przepisów dyrektywy do GMO już zatwierdzonych przed jej wejściem w życie (kukurydza MON 810), lub do takich GMO, w przypadku których wniosek jest już w zaawansowanym stadium. Komisja akceptuje ten przepis, gdyż jest on potrzebny w kontekście związku między etapami 1 i 2: 1) do etapu 2 można przejść tylko po wdrożeniu etapu 1, oraz 2) etap 1 można zastosować tylko wtedy, gdy wniosek jest rozpatrywany przez określony czas.

We wspólnym stanowisku Rady przewiduje się także, że środki przejściowe pozostają bez uszczerbku dla uprawy zatwierdzonych nasion i roślinnego materiału rozmnożeniowego GMO, nasadzonych zgodnie z prawem przed ograniczeniem lub zakazem ich uprawy. Komisja popiera ten przepis, dający pewność prawa rolnikom, którzy zasadzili i zebrali dane GMO przed rozpoczęciem stosowania środków ograniczających uprawę GMO lub jej zakazujących.

- ***Możliwość zmiany przez państwo członkowskie stanowiska w sprawie uprawy GMO w okresie ważności zatwierdzenia***

We wspólnym stanowisku Rady przewiduje się w **nowym art. 26b ust. 5 i 7** zmienionej dyrektywy, że po zatwierdzeniu GMO i nie wcześniej niż dwa lata od daty wydania zatwierdzenia państwo członkowskie może (ponownie) wszcząć dwuetapową procedurę, aby wdrożyć lub rozszerzyć zakaz uprawy na całości lub części swojego terytorium, o ile uzasadniają to nowe obiektywne okoliczności. We wspólnym stanowisku Rady przewiduje się także, że ta możliwość dla państw członkowskich „nie ma wpływu na uprawy jakichkolwiek zatwierdzonych nasion i roślinnego materiału rozmnożeniowego GMO, nasadzonych zgodnie z prawem przed przyjęciem tych środków”.

We wspólnym stanowisku Rady przewiduje się także w **nowym art. 26b ust. 6 i 7** zmienionej dyrektywy, że państwa członkowskie, które chciałyby ponownie objąć część lub całość swojego terytorium zakresem geograficznym zatwierdzenia GMO, mogą skorzystać z uproszczonej procedury.

Komisja akceptuje te nowe przepisy, gdyż poszerzają one zakres rozwiązań, z których mogą skorzystać państwa członkowskie pragnące ograniczyć uprawę GMO lub jej zakazać, a jednocześnie chronią prawo rolników, którzy zgodnie z prawem nasadzili GMO przed wprowadzeniem zakazu.

- ***Obowiązek sprawozdawczy***

We wspólnym stanowisku Rady przewiduje się w **nowym art. 2** dyrektywy zmieniającej, że „nie później niż 4 lata od wejścia w życie dyrektywy Komisja

przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące korzystania przez państwa członkowskie z niniejszej dyrektywy, w tym ze skuteczności przepisów umożliwiających państwom członkowskim ograniczenie lub zakaz uprawy GMO w całości lub części ich terytorium oraz sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Temu sprawozdaniu mogą towarzyszyć wszelkie wnioski ustawodawcze, które Komisja uzna za właściwe. Komisja przedstawia również sprawozdanie z postępów prac na rzecz udzielenia statusu normatywnego wzmocnionym wytycznym Urzędu z 2010 r. w sprawie oceny ryzyka środowiskowego przeprowadzonej dla roślin zmodyfikowanych genetycznie”. Komisja przyjmuje tę poprawkę we wspólnym stanowisku Rady.

4. WNIOSKI

Komisja jest zdania, że wspólne stanowisko przyjęte przez Radę kwalifikowaną większością głosów w dniu 23 lipca 2014 r. odzwierciedla pierwotne cele wniosku Komisji oraz uwzględnia wiele kwestii podniesionych przez Parlament Europejski.

Z powyższych względów Komisja akceptuje wspólne stanowisko Rady.